

TĖVIŠKĖS AIDAI



Nr 40 (2069) 1997 m. spalio mėn. 14 d.

Čina 42-rus metus.

Melbourne

Lietuvos ateitis priklauso nuo šeimos

Sventasis Tėvas Jonas Paulius II knygoje „Dovana ir paslaptis“ rašo: „Mano pasirėngimas kunigystei seminarijoje buvo iš anksto nulemtas. Tam tikra prasme prie to prisidėjo mano tėvai gimtuosiuose namuose (...). Kartais naktį pabudavau ir užtikdavau tėvą beklūpanti taip, kaip visada matydavau parapijos bažnyčioje. Apie kunigo pašaukimą nekalbėdavome, tačiau tėvo pavyzdys man buvo pirmoji seminarija, savotiška namų seminarija“.

„Žmonijos ateitis ateina per šeimą (FC 86), - kalba dabartinis popiežius. Šioje vietoje noriu pridurti, kad Lietuvos ateitis ateis per šeimą. Jeigu turėsime tvirtas ir darnias šeimąs, sugebėsimas parengti gyvenimui savo vaikus, tai sugebėsimas įveikti visus dabarties ir ateities sunkumus; jei to neturėsime, mūsų neišgelbės nė Europa. Jėzus Kristus atėjo į žemę per šeimą - joje gimė, augo ir brenė: „Jėzus augo išmintimi, metais ir malone Dievo ir žmonių akyse“ (Lk 2, 52), - rašo evangelistas Lukas. Mes, lietuviai, gerai žinome, kokia didelė Dievo dovana yra gera šeima. Mūsų šeimos sugebėjo perduoti tikėjimą ir meilę savo tautai pačiais sunkiausiais Lietuvos istorijos laikotarpiais. Lietuvos motinos prieš ratelio išmokė vaikus lietuviškai skaityti ir mylėti Lietuvą. Sovietiniais metais, kai buvo draudžiama katekizacija, šeimos gebėjo perduoti vaikams tikėjimą ir Tėvynės meilę. Geros šeimos net Sibiro tremtyje, apsuptos nepalankių žmonių ir priešiškos ideologijos, perdavė vaikams krikščioniškąjį ir tautinį paveldą.

Šiandien šeima išgyvena didelę krizę, nes griaujami jos pamatai. Dabartiniame pasaulyje visuomenė pažymėta utilitarizmo ir hedonizmo ženklų - nauda ir malonumai iškelti aukščiau visko. Siame vertybių bablyje žmogaus asmuo ir normali šeima yra praradę vertę. „Moteris gali tapti vyrui daiktu, vaikai - tėvams našta, šeima - ją sudarančių asmenų laisvei trukdanti institucija“, - rašo popiežius Jonas Paulius II.

Šeimos griovėjai dažnai yra uolesni už jos statytojus. Norėčiau paminėti tik kai kuriuos faktus. Prieš keletą metų valdžios žmonės į Lietuvą įsileido Trečiojo pasaulio šalims skirtą Planuotos tėvystės organizaciją. Jos ideologijos pagrindai antikrikščioniški ir be galo pavojingi net didelei valstybei. Ji propaguoja seksą ir apsaugos

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius

priemonės, kuriomis bando išspręsti visas problemas, pavyzdžiui, gyventojų gausėjimo, apsisaugojimo nuo AIDS ir t.t. Užsispyrus, nekreipiant dėmesio į tėvų nuomonę, mokyklose skleidžiamas antikrikščioniškas lytinis auklėjimas, mokantis ne susivaldymo, tikrosios meilės ir pagarbos kitai lyčiai, bet vadinamojo „saugaus sekso“ technikos. Labai gaila, kad katalikai tėvai sutrinka ir neprotuoja prieš šią pavojingą tendenciją, galinčią sužaloti jų vaikus. Kai kurie TV kanalai yra virtę pamazgų upe ir, apsikarstę septintojo dešimtmečio seksualinės revoliucijos lozungais, demoralizuoja jaunus žmones, nes iš sąmonės ištrina supratimą, kas yra tikroji meilė ir šeima. Net komunistai paskutiniaisiais dešimtmečiais taip atvirai nepažeidinėjo žmogaus teisių, kaip tai daro demokratija ir laisvė besidangstančios visuomenės informavimo priemonės, nes jų dievas yra pinigai. Reikia tik stebėtis aiškinimais, kad tėvai turi kontroliuoti vaikus, ką šiems žiūrėti per TV. Kiek vienas tėvas turi teisę paklausti: kas duoda teisę mano šeimai pilti po kojomis pamazgas, kad mes, tėvai, būtume priversti saugoti save ir savo vaikus nuo susipurvinimo? Kaip lavina paauglių sąmonę užgrūniantys tvirtinimai, kad seksas ir meilė yra tas pat, kad Bažnyčia nevertina sekso ir t.t. Tai melas, kuriuo alsuoja pragaras. Kur rasite, kad

Sventasis Raštas ar Bažnyčia nuvertina normalų žmonių gyvenimą? Seksas pagal Dievo planą yra šventas, tačiau žmogus jį gali naudoti iškreiptai. Peiliu galima atsirekti duonos, bet juo galima nužudyti ir žmogų. Taip ir seksas gali šeimoje puoselėti meilę ir kurti gyvybę, bet - elgiantis neatsakingai - gali sunaikinti žmogaus kūną bei dvasią.

Sia proga negaliu nepasidžiaugti poslinkiais, kuriuos matau Lietuvoje ir Bažnyčioje. Didesniuose miestuose jau yra įsikūrę Seimos centrai, besivadovaujantys krikščioniška mintimi. Lietuvoje jau yra nemažai žmonių, organizuojančių ne „sargių“ šventes, bet vykdančių nuostabiai gražias programas, kuriomis norima parengti jaunimą brandžiam ir laimingam šeimos gyvenimui. Šiandien galime turėti vilties, kad valdžios žmonės supras, kokios šeimos ugdymo programos dar reikalingos Lietuvai - tos, kurios žudo šeimąs ir vaikus, ar tos, kurios kuria gyvybės ir meilės civilizaciją.

Šeimos autorius yra Dievas. Vatikano II Susirinkimo konstitucijoje „Bažnyčia šiuolaikiniame pasaulyje“ skaitome: „Dievas sukūrė žmogų ne vieną, nes nuo pradžių kaip vyrą ir moterį sukūrė juos (Pr 1, 27), ir ši sąjunga sudarė pirmąją asmenų bendravimo formą“ (GS 12). Abipusis asmenų atsidavimas ir vaikų palaima šeimoje reikalauja vedusiųjų ištikimybės ir šios vienybės neišardomumo. Jėzus, gindamas santuokos neišardomumą, primena:

„Ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria“ (Mt 19, 6). Tik mirtis gali nutraukti šį dievišką ryšį, atsiradusį priimant Santuokos sakramentą. Deja, visuomenės informavimo priemonės nori padaryti šeimos neištikimybę norma. Dar sugebame piktnis, kai TV ekranuose liejasi kraujas, bet jau apsirpatome, kad TV serialai kasdien propaguoja šeimos neištikimybę. Iš tikrųjų neištikimybė yra sunki nuodėmė, nes pažeidžiamas Dekalogas, sulaužoma priesaika, ir šeimos nariai, ypač moteris ir vaikai, netenka saugumo. Kiek vaikų Lietuvoje šiandien kenčia dėl tėvų neištikimybės!

Matydami labai sunkią lietuviškos šeimos padėtį, Lietuvos vyskupai šiais metais nutarė pagerinti jaunavedžių rengimą šeimos gyvenimui. Sovietiniais laikais jo beveik nebuvo; atrodė pakanka, kad jaunas žmogus pasikartojo katekizmą ir nori priimti Santuokos sakramentą. Kadangi krikščioniška santuoka neišardoma, o šeimos gyvenimas yra sunkus, uždedantis atsakingas pareigas, santuokai reikia labai rimtai pasirėngti. Vyskupai nutarė iš pradžių skirti pasirėngimui tik tris mėnesius, nors daug kur užsienyje šiam tikslui skiriama pusė metų. Prieš tokį atsakingą žingsnį - šeimos sukūrimą - trijų mėnesių pasirėngimo laikotarpis yra labai trumpas. Būtų gerai, jei ir civilinė metrikacija reikalautų ne mėnesio, bet trijų mėnesių laikotarpio nuo dokumentų įteikimo iki santuokos įregistravimo, nes tada būtų galima sėkmingiau įgyvendinti jaunavedžių rengimo programą. Pats gyvenimas reikalauja, kad valstybė ir Bažnyčia glaudžiai bendradarbiautų, kai sprendžiami tokie svarbūs tautos dvasinio prikėlimo uždaviniai.

Baigdamas labai noriu paraginti tėvus melstis šeimose. Vaikai patirs krikščioniškos šeimos palaimą tik tada, kai matys savo tėvus maldos vienybėje su Dievu.

Karaliene šeimos, melski už mus! Melski už visus, kurie nori padėti šeimoms! Melski už sudužusias šeimąs, kad jos prisikeltų! Melski už apleistus vaikus, kad jie surastų šeimos židinio jaukumą. Amen.

(Iš „Bažnyčios Žinios“)



Trakų štai garbinga pilis!

O Moterie, didis Tavo tikėjimas!

Rašo kun. K.J. Ambrasas S.J.

Ar atidžiau žvilgtelėjęs į Evangelijos ar kryžiaus kelio stočių moteris? Kokios tos šventosios Jeruzalės moterys, raudojusios dėl sutikto su sunkiu kryžium Kristaus? Veronika nušluostė skarele Kristui veidą. O po kryžiumi irgi moterys stovėjo. Ne be reikalo lietuviai sako: namas stovi ant keturių kampų, iš kurių tris - vaikų gimdymas, auklėjimas, valgis, švara ir tvarka - juos lako ant savo pečių moteris. O ką liudija Evangelijos pagal Matą skirsnelis apie kananietę moterį, melste meldusia išgydyti demono apsėstą dukrą (15, 21-28). Ne tėvas išmėldė nelaimingajai sveikatą, - motina. Ir kaip prašė? Net apaštalai, tie visko matę vyrų, patys prašė, kad Kristus tai moteriai pagelbėtų, nes „ji sekioja iš paskos rekdama!“ Kantriai, be paliovos ir net įkyriai, prašė, nes tiliuos jos balso Mokytojas nebūtų per minios šurmuli išgirdęs. Tai tikros motinos kova už dukrą ne dėl kokios nors slogos, bet dėl amžinybės, nes šėtonas tokią mergaitę galėjo amžinai pradžudyti. Jokie gydytojai nepadėjo. Liko vientintelė viltis. Todėl begalinio širdies sopulio genama, moteris tiesia į Didįjį sielų ir kūno Gydytoją rankas, kelia balsą. Kai mato, jog Mokytojas nori jos atsikratyti, Ji nealyžta: net pačiam Kristui išdrįsta tarti: „ir šunyčiai ēda vaikų trupinius, nukritusius nuo šeiminkų stalo“. Nors ji ne žydė, kitatautė kananietė, bet ir jai dera pagelbėti. Juk ji irgi turi dalį žemės ir dangaus karalystėje. Ar nuvijo Kristus tokią moterį? Ne! Dar pagyrė: „O moterie, didis tavo tikėjimas!“ Retai kam Jis taip tarė, bet kananietei pasakė.

O kokia moteris žmonijos istorijoje ir šiandien? Skaitydami knygas, vartydami viduramžių poeziją, dabar tik galim palinguoti galva. Kaip seniau buvo gerbiama mergaitė, širdies išrinktoji, vadinama širdies dama, dulcinėja, žvaigždė ir dar kitaip. Riteriai dėl jos garbės sunkiai kovodavo turnyruose, varžybose. Iš kalnų pavojingų vietų parnešdavo retų gėlių. Atlikdavo nuostabių žygių, apie kuriuos sklisdavo legendos. Romeo ir Džiuljeta! Ne veltui andai buvo išgarbintas moters kultas. Omnia mutantur, - mėgo sakyti romėnai. Viskas keičiasi, - pasako ir XXa. pabaigos žmogus. Kaip?

A.Bebelis XXa. pradžioje išleido knygą „Moteris ir socializmas“, kur aprašoma statistiniais duomenimis paremta, faktais ir skaičiais įrodyta pasibaisėtina moters padėtis socializmo sąlygomis: žmona,

motina, sugulovė, darbininkė, tarnaitė, vergė, beteisė būtybė. O kokia moteris kitoje pasaulio dalyje? Į ką paversta, į ką pati save pavertė XXA. pabaigos mergaitė? Į šį klausimą galima atsakyti vasaros dieną pabuvus miesto gatvėje. Nereikia net 24 valandų pasižiūrėti televizijos. Užtenka keliolikos minučių. Pakanka vieno kito filmo, kad galėtume atsakyti: mergaitė, moteris paversta nupigintu krautuves vitrinos eksponatu, lėle, iš rankų į rankas einančiu, perkamu ir parduodamu daiktu. Ar daugeliui motinų galėtume šiandien pasakyti: o moterie, didis tavo tikėjimas? Ar daugelis šiandienos motinų taip kovoja dėl savo sūnaus, dukros, kaip toji kananietė? Pradėjo sūnus, dukra rūkyti, gerti: na, kaip čia drausi? Vaikai jau suaugę. Tegul. Dar netekėjusi, dar prie altoriaus nebuvusi, o toji medaus mėnesiui su juodu ar baltu dingo pajūrio kurorte. Pametė vyrą, susidėjo su kitu, o tą jau motina „ženteli, ženteli!“ Motin, mielas tėvel! Nepaisant nei prieštarujančių įstatymų, nepaisant nei vyrų ir moterų iškreiptų dorovės papročių, Jūs atsakingi už savo sūnų dukrą nuo jo gimimo ligi Jūsų paskutinio atodūso. Už kiekvieną jo ar jos žingsnį, elgesį. Atsakingi jei ne žodžiu, tai malda, geru savo gyvenimo pavyzdžiu ir auka. Buvai ir esi atsakingas lig karsto. Čia į gyvenimą paleistas Tavo kūnas ir kraujas. Tavo atsakomybė! Geras ūkininkas kūmeliuku ar ėriuku rūpinasi ir neleidžia jam nei aviųz braidyti, nei iš ryto su rasa dobilų persiryti. Tai kaip gali likimo valiai palikti savo vaiką? Jis ji - jau suaugę, kaip aš kišiuosi į jų gyvenimą? Ne! Tavo tiesioginė, šventa ir būtina pareiga taktiškai, protingai, su meile ir principingai įspėti, pamokyti, patarti, pasakyti! Sūnau, dukra - taip nevalia! Lygiai kaip pasakė Jonas Krikštytojas Erodiui - nevalia gyventi su brolio žmona! Toji pareiga šventa, nes Tau suteikta didžiulė, paslaptinga, Sakramentu paženklinta ištikimybės priesaika, žmonių ir Dievo akivaizdoje patvirtinta Bažnyčios. Iš jos kilo Tavo meilės ir vilties vaisius, sielvartas ir džiaugsmas.

VIESPATIE DIEVE! Davęs žmogui nepaprastai šventą kartų pratęsimo galią, kūrybinių paslapčių kilnų indą, neleisk, kad juo būtų piktnaudžiaujama, kad abu tėvai, ypač motinos, ligi gyvenimo pabaigos jaustų didžią dvasinę atsakomybę už savo vaikus.



TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Sidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

„Nukirsk, išlupk“

Diak. Simas Maksvytis

Jėzaus vardas dėl skelbiamo mokslo ir dėl stebuklų plačiai išgarsėja Izraelyje. Jėzaus siunčiami apaštalai gauna galią patys kai kurias ligas jo vardu pagydyti. Bet atsiranda gudruolis, kuris į juos nusižiūrėjęs pats bando gydyti Jėzaus vardu. Sekasi ir jam. Apaštalamis tai nepatinka. Jie nori, kad tik jų grupė turėtų tą teisę. Jie bandė tam drausti ir norėjo, kad jis su jais kartu vaikščiotų kaip Jėzaus mokynys, bet anas nesutiko. Apaštalas Jonas Kreipėsi į Jėzų skųsdamasis.

Tačiau Jėzus nepasmerkia aną žmogaus. Kas daroma Dievo garbei, tai yra gera. Kas Dievą garsina, tas nesmerkiamas, „kas ne prieš mus, tas už mus“. Net mažiausias geras darbelis, daromas Dievo vardu, neliks be atlygio. Net už tokį menkniekį, kaip paduota vandens taurė, žadamas užmokestis.

Jėzus šia proga atkreipia dėmesį į kitą blogybę, kurios žmonės nepastebi. Tai papiktinimai. „Kas papiktintą vieną iš šitų tikinčių mažutėlių, tam būtų dauggeriau, jeigu jam užkabintų ant kaklo asilo sukamų girnų akmenį ir įmestų į jūrą“. Kaip plėšiką, kad sulaikytų nuo tolesnių piktadarybių, nubaudžia mirtimi, taip vertas didžiausias bausmės ir tas, kuris pastumia į nuodėmę kitą žmogų.

Nė vienas negali teisintis esąs atsakingas tik už save, todėl galės elgtis kaip jam patinka. Taip nėra. Atsakome ne vien už save, bet ir už kitus. Todėl privalome savo elgesį derinti ne pagal tai, kad mums patogų ar patinka, o atsižvelgdami į tai, kas kitiems nekenksminga, priimtina ir naudinga.

Si Evangelijos ištrauka nėra mielia klausama. Čia girdime griežtus Kristaus žodžius. Ar ne keista, kad Išganytojas, kurį dažniausiai įsivaizduojame kaip begalinio švelnumo asmenį ir kuris pats apie save sakė, kad „aš romus ir nuolankios širdies“ (Mt 11, 29), pasakė ir tokius žodžius: „Jeigu tavo dešinioji akis skatina tave nusidėti,

Vilniaus arkivyskupijos

kunigų seminarijoje mokslo metai prasidėjo rugsėjo 3 dieną, antradienį, vakarinėmis šv. Mišiomis. Siemet mokslus Vilniaus kunigų seminarijoje pradėjo 8 nauji klierikai, o iš viso seminarija turė 43 alumnus.

Telšių kunigų seminarijai naujai paskirtas rektorius, šiais metais Romoje akademines studijas baigęs kunigas Algis Genutis. Kartu su juo darbu į Seminariją, užbaigę studijas Romoje, grįžo dar du Telšių vyskupijos kunigai: Petras Smilgys, kuris dėsto Bažnyčios kanonų teisę ir Renaldas Reivytytis - Sv. Rašta, o taip pat eisiantis seminarijos prefekto pareigas. Siemet į Telšių kunigų seminariją įstojo 21 studentas, o iš viso šiais mokslo metais Telšių kunigų seminarija turi 90 klierikų. LRTV

išlupk ją... jeigu tavo dešinioji ranka gundo tave nusidėti, nukirsk ją. Verčiau tau netekti vieno nario, negu kad visas kūnas patektų į pragarą“ (Mt 5, 29-30).

Nors Išganytojo žodžiai labai griežti, bet nereikėtų suprasti jų paraidžiui. Rytų tautų žmonės kalbėdami vartoja vaizdingus posakius, kad labiau pabrėžtų reikalo svarbumą. Taip ir Kristus, kalbėdamas paprastai liaudžiai, kalba įprasta kalbėsena. Jis neliepia mums, pagundai užėjus, lupti akį, kirsti koją ar ranką. Jėzus tik pabrėžia, kaip svarbu yra sielos amžina laimė. Amžinybė su Dievu svarbesnė už turtus ir kūno sveikatą. Jėzus įsako kovoti su kūno įgeidžiais, priešingais Dievo valiai. Išganytojo žodžiai griežti, bet jis myli mus, kaip mus myli tėvai, nors jie, auklėdami vaikus, ir rykštė paimą, ir griežtesnį žodį pasako.

Šiandien Kristus kviečia mus pažvelgti į save: kas mus veda į nuodėmę? Kuri silpnybė trukdo mums artintis prie Dievo? O gal patys esame elgesiu užstoju artimui kelią į Dievą? Radę savo silpnybę, turėkime ryžto kovoti su ja, nors jo išsivadėjimas būtų sunkus ir skaudus, kaip akies, rankos ar kojos netekimas. „Palaimintas žmogus, kuris ištvėria išmėginimą, nes, kai bus iširtas, jis gaus gyvenimo vainiką, kurį Dievas yra pažadėjęs jį mylintiems“ (Jok 1, 12).

(Iš „Bažnyčios žinios“)

Kanadoje

Newfoundland provincijoje, vietos valdžia vis ryžtingiau nusiteikusi panaikinti religines mokyklas. Daugiau nei 300 metų šioje provincijoje tirdiškai mokyklas administruavo katalikų ir protestantų Bažnyčios. Vykdamas mokyklos reformą, turėtų būti panaikinta apie 60 protestantų ir katalikų mokyklų. Šiuo klausimu rugsėjo mėnesį buvo surengtas provincijos gyventojų referendumas. Tiek reformos priešiniai, tiek ir jos šalininkai kreipėsi į vietos valdžią, prašydami finansinės paramos prieš referendumą įprastai informacijos kampanijai, tačiau nė vienos pusės prašymai nebuvo patenkinti, motyvuojant finansų trūkumu. Tai jau antras kartas, kai Newfoundlando provincijos gyventojai referendume išreiškė savo nuomonę mokyklos reformos klausimu. Pirmasis referendumas įvyko prieš du metus, nepaisant Bažnyčios dėtų pastangų, nedidele persvara buvo laimėtas laicizuotos mokyklos šalininkų. Kadangi referendumo rezultatai buvo užprotestuoti teisme, reforma porą metų buvo labai sulėtinta, o dabar vėl surengtas referendumas tuo pačiu klausimu. LRTV



„Mes, šių laikų žmonės, praradome kontempliacijos dorybę. Sugebame puikiai kalbėti, mąstyti, skaityti, bet tai darydami negalime atsiplėšti nuo jausminių pavidaų. Jei tik sugebėtume vėl atsigręžti į nematerialią dvasios šviesą, sugrįžtų į mūsų pasaulį pasitikėjimas ir džiaugsmas. Sugrįžtų tikėjimas Dievo malone“.

Popiežius Paulius VI-asis

Lietuvos gynėjų šventė

Rašo Albinas Pocius

1918 m. lapkričio 23 d., Vilniuje buvo išleistas pirmasis įsakymas atsikūriantiems Lietuvos kariuomenėi. Ši diena yra mūsų kariuomenės gimtadienis. Laisvoje Lietuvoje ji buvo didinga visų Lietuvos gynėjų šventė, kuri buvo labai iškilmingai švenčiama. Mes su pagarba ir pasididžiavimu stebėjome mūsų miestų gatvėmis žygiuojančias darnias mūsų karių, šaulių ir jaunimo organizacijų gretas, žinodami, kad kariai būdė mūsų krašto sargyboje.

1918 m. Vasario 16 d., mūsų tautos veteranams Vilniuje, paskelbus Nepriklausomybės Aktą, laisvė pati į mūsų kraštą neatėjo. Ją reikėjo išpirkti kovos laukuose prie Dauguvos, Radviliškio, Seinų, Vilniaus ir Klaipėdos. Mūsų Kūrėjai-savanoriai ir šauliai apgynė Lietuvą nuo bolševikų, bermontininkų ir lenkų, padovanuodami mums 22 laisvo gyvenimo metus. Tai buvo aukos ir ryžtingos dvasios pergalė prieš galingesnę priešų fizinę ir militarinę jėgą.

Nepriklausoma Lietuva 1918 m., atsistatė be Vilniaus, Gardino ir Suvalkų vien tik todėl, kad kariuomenė buvo per vėlai sukurta. Paskelbus nepriklausomybę 8 mėnesius buvo delsiama su kariuomenės sukūrimu, nes kai kurie „gudragalviai“ galvojo, kad jie su savo diplomatiniais gabumais Versalio Taikos konferencijoje apgins Lietuvos sienas, o vidaus apsaugai užteks ir lazdomis ginkluotos valščių milicijos. Iš tos jų diplomatijos nieko gero neišėjo, nes ji nebuvo paremta karine jėga. Mes visi turime žinoti, kad laisvės niekas, niekam veltui neduoda. Ji turi būti išpirkta kraujo aukomis ir ryžtingu pasišventimu.

Užėjus Antrojo Pasaulinio karo audrai, lietuvių tauta jau nebe norėjo skirtis su laisvę, bet turėjo nusilenkti prieš brutalią jėgą ir agresingų kaimynų militarinę persvarą. Mūsų tautos troškimą gyventi laisvėje paliudijo 30.000 lietuvių savo pelenais Hitlerio mirties stovyklose ir virš pusės milijono Sibiro kankinių savo mirtimi ateistinio komunizmo pagrę. Nei viena kita tauta procentiniai imant nesudėjo tiek daug aukų ant laisvės aukuro, kaip mūsų tauta. Šito niekada neturime pamiršti ir iki padaryta skriauda mūsų tautai nebus atitaisyta ir žudikai nubausti, negali būti jokio dialogo su buvusiais okupantais ir vergų pirkliais.

Už tai, kad mylėjome laisvę ir nenorėjome nusilenkti okupantui, mes buvome priversti 50 metų gyventi ne savo teviškėje, bet tolimoje Australijoje. Tačiau kur mes bebūtume, Tėvynėje ar išėivijoje, mes visi esame viena tauta, tos pačios tautos vaikai ir nešame tas pačias pareigas savo tautai, kovodami visi bendrai, kad mūsų tautos atgauta laisvė būtų užtikrinta ir Lietuva pilnai įsijungtų į laisvųjų tautų šeimą. Mūsų tautos atgauta laisvė ir valstybės nepriklausomybė tik tada bus pilnai užtikrinta, kai Maž. Lietuva ir Didžioji Lietuva susijungs į vieną valstybę ir buvę okupantai nebevažinės per Lietuvą į savo kolonijas, kurios teisiniai priklauso

Lietuvai, bet buvo Potsdamo konferencijoje pavogtos nuo Lietuvos.

Šiandien išėivijoje Kariuomenės šventė yra mūsų visų šventė, nes kiekvienas lietuvis dabar yra karys, ne ginklu rankoje, bet su didžiu pasišventimu įsijungęs į kovą savo parapijoje ir bendruomenėje dėl Lietuvos nepriklausomybės užtikrinimo ir lietuvių tautos tęstinumo. Šiais metais Kariuomenės šventė tegul bus kario priesaikos pakartojimas, kad mes visomis jėgomis dirbsime savo tautos laisvei ir gerovai. Mūsų darbus stebi protėvių dvasios ir mūsų veiksmus ant istorijos svarstyklių pasvers ateinančios kartos.

Nuo mūsų priklauso, ar mes gerais darbais savo tautai ir bendruomenėi įrašysime savo vardus į Lietuvos istoriją, ar būdami abejingi savo tautos likimui, išnyksime kaip rutmečio rūkas, nepalikdami nei vieno pėdsako iš savo gyvenimo dienų. Šiandien švęsdami Kariuomenės šventę ir prisimindami Kūrėjų-savanorių, sovietinės okupacijos meto partizanų ir Sibiro tremtinių aukas, paklauskime savę, ar mes pilnai atliekame savo pareigas Lietuvos laisvei, taip kaip jie atliko.

Lietuvių tauta gyvendama kryžkelėje tarp Rytų ir Vakarų nekartą turėjo išgyventi baisius karus ir pakelti sunkias priespaudos dienas, bet visada išliko gyva. Mūsų protėviai, seneliai ir tėvai, vargo ir kovoję, bet išlaikę lietuvių tautą gyvą iki mūsų dienų; ir testamentą paliko, saugoti ją kaip šventą relikviją, o baigiant šią žemišką kelionę, kovos vėliavą perduoti ateinančioms kartoms, kad Lietuva būtų amžinai gyva.

Kariuomenės šventė yra metinis mūsų veiklos patikrinimas. Ar mes buvome pakankamai aktyvūs išlaikant lietuvių kalbą ir tautinius bei religinius papročius jaunijoje kartoje? Ar mes ištesėjome savo priesaiką tautai.

Kariuomenės šventės proga, prašykime, kad Gerasis Dievas užtikrintų mūsų tautai atgautą Nepriklausomybę, o mums duotų išminties ir vienybės, kad galėtume padėti savo tautai, o mūsų jaunoji karta išliktų gerais lietuvišiais ir įsijungtų į bendrą darbą savo parapijoje ir bendruomenėje, nes jiems reikės iš mūsų perimti kovos vėliavą, kad lietuvių tauta amžinai būtų gyva.

Kol nepasikeis galvosena, nepasikeis Lietuva

J.P. Kedys

„Lietuvos aidas“ paskyrė visą puslapį pašnekiesiui su Lietuvoje mažai ar visai nežinoma kunigų pareigybe - policijos kapelionu kun. Vytu Memėnu iš JAV. Po 53 metų jis pirmą kartą atvyko į Lietuvą ir štai ką papasakojo „LA“ korespondentui J.Baltakiui.

Per dvi savaites V.Memėnas išvažinėjęs Lietuvą skersai ir išilgai. Stengėsis kuo daugiau pamatyti, išgirsti. Sustodavęs prie besiburiančių žmonių, klausdavęs, kaip gyvena po pusę amžiaus trukusio sovietinio jungo. Buvęs labai nustebintas, kai vos ne visi Molėtuose, Vilniuje, Anykščiuose,

Salčininkuose duris atvėrė Lietuvos Tūkstantmečio mokykla

Salčininkai turi visas galimybes tapti didžiausiu lietuvių kultūros centru Pietryčių Lietuvoje. Taip sakė Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas, susitikęs su Lietuvos Tūkstantmečio vidurinės mokyklos pedagogais ir moksleiviais.

Beveik valandą Prezidentas praleido pirmąją naujųjų mokslo metų dieną atidarytoje pirmoje mieste ir rajone lietuviškoje mokykloje. Valstybės lėšomis ji pastatyta pagal nestandartinį projektą ir, daugelio nuomone, yra gražiausia visame Pietryčių ir Rytų Lietuvos regione.

Mokykloje, kurioje pagal projektą yra 815 vietų, įsiregistravo 500 mokinių. Tikimasi, jog kitais mokslo metais ji bus pilna.

A.Brazauskas apžiūrėjo tęsiamas mokyklos statybas, tarp kurių labiausiai mokinių laukiamos yra sporto salės ir plaukymo baseinas. Prezidentas, statybų inžinierius pagal specialybę, labai gerai įvertino statybininkų darbo kokybę.

Susitikęs su mokytojais ir moksleiviais, jis ypač skatino gerai mokytis gimtosios kalbos, kuri yra tautiškuo ir pilietiškumo pagrindas.

„Jūs esate ne tik lietuvių kalbos vartotojai, bet ir jos

skleidėjai šiame krašte“, - kalbėjo Prezidentas. Ta proga A.Brazauskas padovanojo dyktokams Martyno Mažvydo „Katekizmo“ knygas.

Susitikime su A.Brazausku mokytojai pageidavo, kad Vyriausybė daugiau lėšų skirtų butų statybai. Dėl jų trūkumo i Salčininkus negali atvykti dirbti pedagogai, kurių besiplečiančiai mokyklai ateityje dar labiau trūks.

Siuo metu Salčininkų rajone yra 23 įvairaus lygio lietuviškos mokyklos. Tačiau, „Vilnijos“ draugijos duomenimis, kurie remiasi mokinių tėvų pageidavimais, artimiausiu metu reikėtų įsteigti dar 14.

Susitikęs ir su Salčininkų pirmosios lenkų vidurinės mokyklos kolektyvu, Prezidentas pageidavo, kad intensyviau valstybinės lietuvių kalbos mokytųsi ne tik moksleiviai, bet pirmiausia įstaigų tarnautojai, visi rajone gyvenantys lenkų tautybės žmonės.

Salčininkuose dabar yra trys vidurinės mokyklos - lietuvių, lenkų ir rusų.

Lietuviškos ir lenkiškos mokyklų pirmąsias klases šiemet pradėjo lankyti maždaug po 80 vaikų. Rusų kalba dėstomoje mokykloje jų įregistruota tik tai devyni.

„L.r.“

Atominės elektrinės ateitis

„Lietuvos aidas“ iškėlė klausimą, kas ir kodėl nori uždaryti Ignalinos atominę elektrinę:

„Nė vienoje pasaulio šalyje tokia didelė visos pagaminamos elektros energijos dalis netenka atominei elektrinei kaip Lietuvoje. Ir mažai yra šalių, kur elektra yra pigesnė nei Lietuvoje.“

Bet Lietuvoje Ignalinos AE beveik niekas nedrįsta džiaugtis. Dažniau priešingai: Ignalinos AE gąsdinama, siūloma ją kuo greičiau uždaryti.

Yra nemažai žmonių, kurie nuosirdžiai susirūpinę Lietuvos ateitimi. Tačiau netrūksta ir tokių, kurie Ignalinos AE gąsdinimu siekia kitokių tikslų. Kai kam Ignalinos AE baimė naudinga kaip melžiama karvė. Keliems Lietuvoje, bet dar daugiau užsienyje.

Iš užsienio spaudos gali susidaryti vaizdą, kad pavojingiausia po Chernobylio yra

Ignalinos AE, nors tokių pat atominų elektrinių yra ir daugiau.

Tokio keisto požiūrio priežastį galima suprasti: Ignalinos AE saugumo gerinimas - tai raktas nuo kai kurių fondų pinigų. Kai kam būtų beveik vienodai blogai, jei, pavyzdžiui, Lietuvos Vyriausybė paskelbtų, kad Ignalinos AE yra saugi ar kad ją uždaro.

Kai kam ir Lietuvoje toks sprendimas būtų nenaudingas. Tai įvairių sričių specialistai, neblogai užsidirbantys ne iš Lietuvos lėšų.

Blogiau su pasaulio galingaisiais, kurie valdo didelius pinigus. Ignalinos AE uždarymas žada nemažą uždarbį. Jei uždarysime Ignalinos AE, elektrai gaminti reikės pirkti gerokai daugiau arba dujų, arba mazuto (gal orimulsijos). Arba statyti naują, saugią ir brangią elektrinę, tikriausiai atominę. Pirmu atveju teks daugiau mokėti Rytams, antru - Vakarams, kasmet kelis šimtus milijonų.

Kokia turėtų būti Ignalinos AE ateitis - strateginis sprendimas, kurį turėtų priimti Seimas ar net visa šalis referendumu, bet ne koks nors valdininkas.“

„L.r.“

nemirė - jis tik pasislėpė žmonių sąmonėje. Kol mąstymas nepakis, nepasikeis ir Lietuva, neatgims nei jos dvasia, nei šalies ūkis.

Nepaisant visų negandų, kun. V.Memėns tikis Lietuvos ateitimi.

(Dabartiniame seime yra per 40 buvusių aukštųjų kompartijos pareigūnų. Į tą skaičių neieina buvę KGB nariai, kurie dažnai nėra buvę partijos nariais).

■ R A S O T E T E S T A M E N T A, Širkite dalį „Tėviškės Aidams“! Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia. Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aiduos“!

TRUMPAI

Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas išsiuntinėjo savo vyskupijos kunigams aplinkraštį dėl blaivybės. Vyskupas, be kita ko, pažymi, jog „tauta grimzta į bedugnę dėl tebeplintančio girtavimo“. Kadangi valstybė mažai dėmesio kreipianti į tą nelaimę, vyskupas ragina kunigus pradėti blaivybės akciją ir siūlo kunigams: pamoksluose daugiau kalbėti apie blaivaus gyvenimo gėrį ir girtavimo žalą, skatinti visiškai nevertoti svaigalų laidotuvėse ir mirusiųjų minėjimuose, organizuoti pamaldas už tautos blaivumą ir kitas akcijas, raginti katalikiškas organizacijas padėti skleisti blaivybės idėjas, rodyti tikintiesiems blaivaus gyvenimo pavyzdį.

Lietuvos technikos biblioteka šventė savo 40 metų gyvavimo jubiliejų. Ji yra viena jauniausių valstybinės reikšmės bibliotekų, bet savo fondų apimtimi nenusileidžianti turtingiausiems Lietuvos knygų loybnams. Šiuo metu jos fonduose - 24 milijonai egzempliorių įvairios techninės literatūros. Tai vienintelė šalies biblioteka, sukaupusi beveik visų pasaulio šalių išradimų aprašymus.

Iškilmingai įteikti diplomai naujiems Lietuvos katalikų mokslo akademijos nariams akademikams - vyskupui dr. Jonui Borutai SF, profesoriumi Vytautui Landsbergiui ir profesoriumi Vaciumi Militui. Iškilmės vyko Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje. Jose dalyvavo Seimo nariai, mokslininkai, dvasininkai, visuomenės atstovai.

„Marija Tūbelytė-Kuhlmanienė, prieškarinio Lietuvos ilgamečio ministro pirmininko Juozo Tūbelio vienturtė dukra, į gimtinę sugrįžo po 53 metų, atkurus joje Nepriklausomybę, ir Lietuva nenusivylė. Pasak jos, čia viskas - geriau, nei ji tikėjosi išvyti.

„Amerikoje mums buvo tvirtinama, kad romantinės Lietuvos neliko, kad visos upės įspraustos į betoną... Tačiau pamatėme gražiai tekančias upes, gerus kelius, naujai pastatytus didingus pastatus“, - pasakojo ponija Marija.

Jau lankydamos Lietuvoje pirmą kartą, ji su vyru Kurtu nusprendė Vilniuje pirkti butą.

„Kasmet atvažiuodami į Lietuvą matome pasikeitimus. Viskas labai greitai ir įgera keičiasi. Pradžioje girdėdavome tik rusų ir lenkų kalbas, o dabar jau laisvai su visais šnekamės lietuviškai. Net kieme vaikai kalba lietuviškai, ko prieš penkerius metus dar nebuvo, - dalinasi savo įspūdžiais ministro pirmininko dukra. - Čia labai malonūs žmonės. Beje, jie jau daug dažniau šypsosi, nebevaikšto susirūpinusiais veidais“.

Į Vilnių automobiliu iš Rygos atvyko garsiausias pasaulio sopranas, Ispanijos dainininkė Montserrat Caballe.

Latvijos ir Lietuvos pasienyje **M.Caballe** pasitiko Lietuvos nacionalinės filharmonijos generalinis direktorius Gintautas Kėvišas.

Operos primadona su dukra, taip pat dainininke Montserrat Marti persėdo į limuziną BMW 740. Į keturis „Rover“ automobilius persėdo dainininkės gastrolėmis besirūpinanti septynių žmonių palyda.

Garsiausias iš iki šiol Lietuvoje koncertavusių operos žvaigždžių **M.Caballe** gastrolės Lietuvoje - komercinės. Bilietas į šį renginį kainuoja 100-500 litų.

Per dvi dienas buvo parduota ir visi 40 bilietų po 1000 litų. Žmonės, nusipirkę tuos bilietus, dalyvavo **M.Caballe** priėmimo, kuris buvo surengtas „Stikliuose“ po koncerto.

Islandijos leidykla „The Nordic Book“ anglų ir vokiečių kalbomis išleido enciklopedinį leidinį „Baltijos knyga - Lietuva“. Leidinys buvo pristatytas visuomenei „Lietuvos“ viešbučio konferencijų salėje.

Beveik penkių šimtų puslapių gausiai iliustruotame leidinyje informuojama apie Lietuvos infrastruktūrą, istoriją, kultūrą, sportą ir gyvenimo būdą, pateikiamas žymiausių kultūros ir mokslo asmenybių dešimtukas, pristatoma apie 300 firmų, institucijų ir organizacijų, nusipirkusių knygoje puslapius.

Knygos angliškąjį variantą jau galima perskaityti „Internetė“. Artimiausiu metu čia bus ir vokiškasis variantas.

Kaip pabrėžė knygos sudarytojai ir leidėjai, jų siekis buvęs ne tik parodyti pasauliui patraukliausius Lietuvos brožuus, bet ir padėti surasti verslo, mokslo, kultūros partnerių.

Tai pirmoji tokio pobūdžio knyga Baltijos šalyse. Kitais metais panašius projektus „The Nordic Book“ įgyvendins Latvijoje ir Estijoje.

Rusija keičia savo santykių su Baltijos šalimis taktiką. Tokią išvadą padarė nepriklausomi Lietuvos ekspertai, susipažinę su dar viešai neskelbtu Rusijos užsienio ir gynybos politikos tarybos pranešimu „Rusija ir Pabaltijys“.

Rusijos ekspertų taryba pritarė „pozityviai Rusijos ir Baltijos šalių darbotarkei“, nors dar neseniai Baltijos valstybės buvo traktuojamos kaip artimas užsienis, kuriame rusakablių interesai gali būti ginami ne tik politinėmis priemonėmis, bet ir karine jėga.

Naujoji 42 puslapių studija aptarta įtakingų Rusijos politikos, verslo ir intelektualų tarybos posėdyje, neseniai neoficialiais kanalais pasiekė Lietuvos politikus ir diplomatus.

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis sakė spėjęs tik pavartyti gautą dokumentą, todėl nenorėjo jo plačiau komentuoti.

„Pirmiausia kyla klausimas, kodėl leidžiama jam plisti? -

stebėjosi Seimo vadovas. - Galbūt Rusijos diplomatija tokiu būdu tikisi gauti išankstinių atsiliepimų, manydama, kad spaudai joms padės. Tokį nuomonės zondavimą anksčiau mes esame pastebėję labai šurkščia forma, kai, paskelbus labai žiaurią doktriną, po to buvo sakoma „pajuokavom“.

Pasiruošimo narystės deryboms su Europos Sąjunga delegacijos vadovas **G.Serkšnys** Strasbūre įtikinėjo Europos parlamentarų, kad Lietuva yra verta pakviesti derėtis drauge su pirmosiomis kandidatėmis į ES.

G.Serkšnys susitiko su Europos Parlamento (EP) nariais - labai palankaus raportu apie Lietuvą autoriumi **F.Kristoffersenu**, EP delegacijos ryšiams su Lietuva vadovu **N.Sindalu** ir **A.Ostlanderiu**, rengiančiu raportą apie ES plėtimą.

Buvo pristatyti Lietuvos Vyriausybės komentarai dėl Briuselio išvados, neva šalis nėra pasiruošusi pradėti stojimo į ES derybų kitų metų pradžioje, pateikta naujausia informacija apie Lietuvos politinę, ekonominę ir socialinę padėtį.

Prezidentas A.Brazauskas pakvietė Baltijos ir Šiaurės šalių akademinį jaunimą aktyviai dalyvauti kuriant naujus tarpvalstybinius santykius šiame regione bei visoje Europoje. Jis Vilniaus universitete pradėjo tarptautinį studentiško organizacijų atstovų seminarą „Ar sukursime kartu vieningą ir taikią Europą?“

Seminarą, kuriame dalyvauja apie 50 studentiško organizacijų atstovų iš visų penkiolikos Lietuvos aukštųjų mokyklų, taip pat svečiai iš Norvegijos, Suomijos, Lenkijos, Vokietijos, Latvijos ir Estijos, surengė Vilniaus universiteto studentų atstovybė.

Seminaras vyko visą savaitę. Pranešimus skaitė Seimo nariai, Prezidentūros darbuotojai, kai kurių respublikinių žinybų vadovai, politologai.

Populiariausia Lietuvos televizija LNK pirmąjį šių metų pusmetį gavo 3,6 mln. litų pelno. Per tą patį laikotarpį televizija už reklamą ir iš rėmėjų gavo 14,2 mln. litų pajamų.

Tikimasi, kad LNK apyvarta šimet bus maždaug 30 mln. litų, o grynasis televizijos pelnas prilygs beveik 7 mln. litų.

Didžiausias televizijos savininkas - valstybinis Žemės ūkio bankas, valdantis 44 proc. akcijų, kuris labiausiai suinteresuotas pelningai dirbančia televizija dėl investuotų 5 mln. litų.

Rusijos federalinė saugumo tarnyba (FST) gavo informacijos apie galimą pasikėsinimą į šalies pirmojo vicepremjero ir ekonomikos reformatoriaus Anatolijaus Čiubaisė gyvybę.

„Šamokslą prieš A.Čiubaisą

rengia vienas didelės naftos ir dujų komplekso įmonės, kuri yra daug išiskolinusi biudžetui ir kuriai gali būti paskelbtas bankrotas, vadovų“, - pareiškė nenorėjęs skelbti savo pavardės FST atstovas.

A.Čiubaiso spaudos tarnyba patvirtino anksčiau kai kurių Rusijos naujienų agentūrų išplatintą informaciją, kad **A.Čiubaiso** apsauga yra sustiprinta.

42 metų **A.Čiubaisas** yra vienas įtakingiausių Rusijos politikų. Dėl vaidmens privatizuojant valstybines įmones Rusijoje jis nėra labai populiarus.

Rusijos Valstybės Dūma paragino šalies prezidentą ir vyriausybę imtis priemonių ir apginti tėvynainius, tapusius politinių persekiojimų Lietuvoje aukomis. Valstybės Dūma išplatino pareiškimo „Dėl teismo susidorojimo Lietuvoje su Rusijos piliečių **Valerijumi Ivanovu**“ projektą. Už šį projektą rugsėjo 12 dieną balsavo 293 deputatai, 3 susilaikė. Pareiškimas buvo padarytas dėl to, kad rugsėjo 11 dieną Vilniuje Apeliacinis teismas Rusijos pilietį **V.Ivanovą** nuteisė vienerius metus kalėti ir jam paskyrė 70 tūkstančių litų baudą.

Rusijos pirmasis vicepremjeras **Borisas Nemcovas** pranešė, kad priimtas sprendimas tiesti **Cečėniją** aplenkiantį naftotiekį.

Akinės bendrovės „Bendra Rusijos energetikos sistema“ darbuotojai pranešė, kad artimiausiu metu bus užbaigta **Cečėniją** aplenkianti elektros perdavimo linija, kuri sujungs Dagestaną su Rusija.

Po kelis mėnesius trukusių derybų Rusija ir **Cečėnija** pasirašė sutartį dėl naftotiekio, kuriuo nafta iš telkinių **Kaspijos** jūroje per **Cečėniją** pasiektų pasaulio rinkas.

Tačiau ir prieš dokumento pasirašymą Rusijos pareigūnai kalbėjo apie alternatyvą **Cečėniją** aplenkiančio naftos gabenimo maršruto sukūrimą.

Jungtinėse Valstijose sudužo oro pajėgų naikintuvas **F-117A („Stealth“)**.

„Stealth“ tiesiog lūžo ore, o po to trenkėsi į žemę. Krišdamas lėktuvas užkabino tris **Baltimorės** priemiesčio namus ir sužeidė šešis žmones. **Lakūnas** išsigelbėjo, laiku iššokęs parašiuo.

45 milijonų dolerių vertės lėktuvas patyrė avariją per aviacijos šventę **Merilendo** valstijoje.

Tikimasi, kad katastrofos priežastis padės išsiaiškinti mėgėjo nufilmuota vaizdo medžiaga. Juostoje aiškiai matyti, kaip nukrito kažkokia sparno detalė. Tada lėktuvas pateko į „suktuką“ ir nukrito už pusantr kilometro nuo 12 tūkstančių stebėjusių šventę žmonių minios.

Išsigelbėjęs „Stealth“ pilotas **Bryan Knight** buvo paguldytas į ligoninę dėl nedidelių nugaros ir kaklo sužeidimų.

Armijos vadovybė pranešė, kad šis karininkas yra vienas geriausių pilotų ir puikiai išmano lėktuvo „Stealth“ galimybes.

Senosios Lietuvių kultūros pradai

Spaudai paruošė *Marytė Sidlauskienė*

Rašytų ir gana išblaškytų žinių apie lietuvius, jų religiją, papročius ir gyvenimo būdą ėmė siek tiek pateikti XII - XIII amž. kaimynai. Skurdžios užuominos aptinkamos rusų „Lietuvos aprašymuose“ vėliau lenkų metraščiuose. Kiek plačiau minėjo pirmosios Pabaltijėje vokiečių kronikos, būtent, Latvijos Henriko (surašyta 1225 - 27 m.) ir Eiliiuotinė Livonijos kronika (po 1290 m.). Iš tų žinučių užrašytų vidurinių amžių krikščionių apie užkietėjusius ir nekenčiamus pagonis, galima padaryti siek tiek išvadų.

Nors trūksta šaltinių, ir archeologiniai radiniai nėra pakankami išsiaiškinti lietuvių kultūros pagrindams seniausiais laikais, tačiau tautos dvasia, jos papročiai bei gyvenimo būdas, kaip ir meno nuotaikos iš dalies padeda įžvelgti kai kuriuos pradmenis. Liaudies kūryba (tautosaka ir tautodailė) labiausiai apreiškia tautos charakterį. Iš visų tų elementų galima daryti pagrįstų išvadų, jog vienu kuriuo etnologiniu tipu lietuviškos kultūros negalima išsiaiškinti. Gyvendami drauge bendroje indoeuropiečių protėvynėje, ir vėliau baltų protėviai yra turėję įvairių sąlyčių su kitomis tautomis, kol jie atslinko į rytų Pabaltijį ir jame įsikūrė.

Lietuvių kultūroje yra apčiuopiamas nomadinės ir matriarchatinės kultūros susikryžiuojimas. Iš vienos pusės lietuvių kultūros praduose ryškėja nomadiniai arba klajokliniai pėdsakai, kuriuos parodo eilė duomenų. Nomadų tikėjimas yra be stabų, abstraktus. Tėvo persvara yra ryški šeimoje, kurioje vedusieji sūnus pasilieka ligi tėvo mirties, o mergaičių nekaltybė griežtai saugojama. Nomadų pagrindinis maistas yra pienas ir mėsa, nes jų ūkyje aiškiai persveria ne žemės darbas, o gyvulių auginimas, kur arklys nomadinės stepių kultūros tarpsnyje turėjo ypatingos reikšmės, įeidamas į nomadų papročius, mitus ir dainas. Lietuvoje daug buvo auginama arklių. Kronikininkas Henrikas giria lietuvių raitelius, kryžiuočių XIV amž. šaltiniuose minimi žirgynai. Kaip patvirtina ir priešistoriniai baltų kapinynai, žirgas buvo didelėje pagarboje. Gausus lietuvių ir latvių dainų „Žirgo ir bernelio“ ciklas ir žymiai vėliau akivaizdžiai atspindi arklio pamėgimą. Wulfstano ir Dusburgo paliūdytas kumelės pieno gėrimas Prūsijoje bei Lietuvoje yra grynai nomadiškas bruožas. Šiaip Lietuvoje karvės, avys, kiaulės ir oškos sudarė gyvulių inventorių.

Nors nomadai yra užpuolikai ir pasižymi karingumu, tačiau su nukariautaisiais jie elgiasi garbingai, lengvai su jais susitardami, net prisiiidami jų papročius ir gyvenimo būdą. Be paliovos ėję lietuvių karo žygiai (XII - XIII amž.) net į gana tolimas sritis, lygiai kaip ir tolerancija užimtose žemėse (Gediminas - Algirdas), apreiškė kariautojų nomadišką judrumą, bet ir jų pakantrumą naujai įgytose valdose.

Nomadai turi didelių užsimojimų ir gabumų didelėms valstybėms kurti. Iš nomadinių tautų yra išaugusios visuomeninės ir teisinės institucijos. Nomadai yra buvę kodeksų, luomų, parlamentų kūrėjai. Ryšium su tuo minėtinas ir



Lietuvių kultūros bruožai - Tautiniai drabužiai: mergina, vyras, ištekejusi moteris dėvinti nuometą.

Lietuvos Statutas. Visa eilė nomadams charakteringų bruožų gali būti atsekama lietuvių tautoje, kai ji pasirodė rytų Pabaltijio istorijoje, savo kultūroje parodydama sintezę tarp nomadinio ir matriarchatinio prado.

Matriarchatinės tautos visame gyvenime moters persvara yra gana žymi, kai vyrui belieka tik vaikų tėvo rolė. Tad ir monogamija yra vienintelė šeimyninio gyvenimo forma. Nors pati moteris gyvenimui tiesiogiai nevadovauja, pavesdama tai savo broliui, tačiau visur jos dvasia yra jaučiama. Ir vėlyvesnės lietuvių liaudies dainos rodo, kad žmonos brolio vaidmuo yra buvęs žymus.

Toliau pažengusiai matriarchatinei kultūrai priklauso taip pat pirktinės vedybės, kai vyras nuotaką iš jos tėvų atsiiperka. Pirmasis kryžiuočių kronikininkas Dusburgas įsakmiai pabrėžė, jog prūsai žmonas pirkdavosi už pinigus. Apie tai rašė ir Mykolas Lietuvis (Lituanus) savo 1615 m. išspausdintoje knygutėje (De moribus Tartarorum, Lituorum et Moschorum fragmina), teigdamas, jog kitados už nuotakas Lietuvoje buvo mokamas mokeskis, kuris Žemaičiuose „Krienu“ vadinamas. Kaip gana gausūs XVI amž. dokumentai rodo, žodis „Kriena“ (chreno, hren, kryna ir t.t.) tada jau buvo įgijęs kitokią prasmę, nes jis bereiškė rinkliavą, kurią Žemaičių ir Upytės srities ūkininkai sumokėdavo savo ponams, kai ištekančios dukterys pasitraukdavo iš šių baudžiamųjų priklausomybės.

Matriarchatinė religija yra perdėm gamtinė religija, ir jos įtakoje į visą pasaulį žiūrima kaip į nuolat atsinaujinantį reiškinį, kur dominuoja vaisingumo kultas. Matriarchatinę kultūrą reikia sieti su užuomazgomis žemdirbystės, kurią moteris pradėjo ir išvystė, ligi pastarųjų laikų. Lietuvoje sau pasilaikydama ne mažą darbo dalį. Ne tik daržų kultūros, bet ir linų rovimas, dar ne seniai ir rugių kirtimas piauutu, buvo savaime suprantamas moters užsiėmimas. Atrodo, kad ir derliaus nuėmimo papročiai (rugiapūtė, pabaigtuvės), kurių pėdsakus jau galima atsekti XIII amž. šaltiniuose, ėjo iš to paties matriarchatinio prado, kai žemės ūkis lietuvių protėviuose įgijo persvaros.

Sitos kultūros žmonės nemėgsta kitų puldinėti ir yra

lengvai užkariaujami, tačiau jie yra neišnaikinami dėl didelio prisirišimo prie savo žemės ir savų papročių. Nėra įmanoma tiksliai atspėti ir nuosekliai išdėstyti, kaip ir kur šiandieninių lietuvių pirmataikai, prieš užimdami Lietuvos plotą, yra gavę matriarchatinės kultūros žymių. Aišku yra, kad pirmykštės lietuvių kultūros pagrinduose reikia ieškoti matriarchatinės ir nomadinės kultūros mišinio.

Kaip matriarchatinį pobūdį parodo eilė lietuvių religijos apraiškų, taip šeimos santykiuose matyti ne vienas nomadinis bruožas. Pvz., paveldėjimas tenka, vyriausiam sūnui. Sūnaus didesnis vertinimas negu dukers ir savotiška negarbė motinai, kuri gimdo tik mergaites, atskleidžia lietuviuose vėl nomadinę žymę. Bet motinos įvykdomas nuotakos perdavimas jaunajam - yra jau matriarchatinis bruožas.

Istorinių laikų pradžioje, kai lietuviai rodė kietus vyriškus (nomadiškus) bruožus, išryškėjo jų valstybingumas, sugebėjimas tinkamai tvarkyti užkariautus plotus ir tuo pat metu atsispirti beveik du šimtmečius trukusiems kryžiuočių puolimams. Čia priklauso ir išvystymas Vytauto laikais Lietuvos valstybės galybė. Taip pat krinta į akistėsinės sąmonės išsiskleidimas, kuri parodo žymiojo kodekso - Lietuvos Statuto - sukūrimas. Visa tai liudija lietuvių politinį ir visuomeninį sugebėjimą, kuriame prasiveržė nomadinė dvasia.

Indijoje penkiems

keleivinio traukinio vagonams nuo tilto nuvirtus į prarają žuvo mažiausiai 76 žmonės, 234 keleiviai buvo sužeisti.

Katastrofa įvyko Madja Pradešo valstijoje 950 kilometrų į pietryčius nuo Delio. Gelbėjimo darbai buvo tęsiami, todėl zuvusiųjų skaičius dar nėra galutinis.

Traukinys, vykęs iš Ahmadabado miesto Vakarų Indijoje į Kalkutą rytinėje šalies dalyje, netoli Campos kaimo važiuojo per tiltą. Dėl nenustatytų priežasčių 5 vagonai nuslydo nuo bėgių ir nuvirto į 15 metrų gylio griovį šalia upės.

Gelbėjimo darbus apskunkio tai, kad katastrofos rajonas yra labai nuošalus. Artimiausias Bopalo miestas yra už 400 kilometrų į šiaurės vakarus.

Iš kitos pusės tačiau lietuvių liaudies menas yra išsilaikęs beveik grynai matriarchatinis, nes nomadinės tautos neturi skonio, ypač vaizduojamam menui. Lietuvių liaudies menas yra susijęs su žemdirbyste ir gamta, kuri yra traktuojama simboliškai, panaudojant geometrinius ar sugeometrintus augalinius ir gyvulinius motyvus. Tas menas beveik visiškai nėra patyręs nomadiškos įtakos. Yra įdomu, kad dėl vienašališkai matriarchatinės dvasios savo mene lietuviai neišugdė nei didelės dramos (individualių kūrėjų pastangos), nei žymaus karžyginio, heroinio epo (liaudies kūryba), nes pati tauta - liaudis iš esmės nebuvo suaugusi su kariniais žygiais. Lietuviai pasiliko perdėm lyrikai su tautosakoje vyraujančia daina ir pasaka. Dainose, kad ir kalbant apie kasdieninius dalykus, yra sutinkamas simbolizmas ir drovumas. Jis parodo, jog lietuvių dainos yra kilusios moteriškosios dvasios įtakoje. Apskritai tautosakoje keliamas sumanumas, gera širdis, kai vyriškieji elementai (pvz. narsumas) beveik nepasireiškia. Žmoniškumas išryškėjo kaip pagrindinis lietuvių dvasios bruožas. Tai patvirtino apie pagonis prūsus bei lietuvius Adomas Bremenietis ir net Dusburgas.

(Duomenys paimti iš „Lietuvos istorijos“ - Zenonas Ivinskis.)

Vokiečiai nepamiršo kalbėti ir lietuviškai

Seimo pirmininkas V.Landsbergis susitiko su grupe vokiečių, įvairiais laikais repatrijavusių iš Lietuvos. Svečiai papasakojo apie savo organizacijai ir muziejų „Heimat-Stube“, leidinius „Heimat-Gruss“, „Die Raute“, apie rengiamus suvažiavimus.

Seimo pirmininką maloniai nustebino tai, kad dauguma svečių dar nepamiršo lietuvių kalbos. Jis pasidžiaugė, jog ryšiai su Lietuva vis dėlto nenutrūko.

V.Landsbergis domėjosi svečių kontaktais su Vasario 16-osios gimnazija Hiutenfelde, Lietuvos-Vokietijos draugystės bei „Edelweiss“ draugijomis, Vokietijoje veikiančia lietuvių bendruomene, Lietuvoje gyvuojančiomis religinėmis bendruomenėmis.

Buvo kalbama ir apie grįžimo į Lietuvą galimybes.

Bus pagerbiamas lietuvių ir lenkų poetas

Seimas sudarė valstybinę komisiją poeto Adomo Mickevičiaus gimimo 200-osiomis metinėms paminėti.

Komisijai vadovaus Lietuvos mokslų akademijos narys poetas J.Marcinkevičius, jo pavaduotojai - Seimo pirmininko pavaduotojas A.Vidžiūnas ir Seimo Svetimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas, parlamentinės ryšių su Lenkija grupės pirmininkas Z.Jackūnas. Komisijoje yra 25 nariai. Tarp jų - trys Lenkijos atstovai.

A.Mickevičiaus gimimo 200-osios metinės bus minimos 1998 metų gruodžio 24 dieną

„L.r.“

Poreikis tapo pareiga

Melbourno Socialinės Globos Moterų 45 metų Sukakties minėjimas

Rašo Alisa Baltrukonienė

Socialinės Globos Moterų D-jos 45-kių metų nueito veiklos kelio paminėjimas įvyko šeštadienį, rugsėjo 20d. Lietuvių Namuose, teatro salėje.

Atvykusioms į minėjimą Draugijos narėms, Lietuvių Namų fojė, visoms prie krūtinės prisegė po orchidėjos žiedą, kas šventės iškilmingumo ženklą pakėlė. Lėtai Liet. Namų teatro salė pildėsi į šventę atvykusiais abiejų lyčių tautiečiais. Gal ne vienai salėje sėdinčiai kilo mintys ir prisiminimai ankstyvų kūrimosi dienų čia Melbourn, - įvairūs nedatekliai, trūkumai. Ypatingai stipriai tą pajautė vieniši, palieję asmenys, ar šeimos su mažais vaikais, ligos ar kitos kokios nelaimės aptikti. O moterų prigimtas noras rūpintis ir padėti kitiems privėdė prie Socialinės Globos Moterų D-jos, 1952 m. įsteigimo. Ta mintis kilo ir pirmąjį žingsnį žengė į Melbourną atvykusi Danutė Simankevičienė, tai ir pirmoji padėka priklauso jai.

Beveik punktučiai 2 val. pasigirdo pažįstamas, išraiškus Alenos Karazijienės balsas. Na, ir gražiai ji papasakoti mokai! Tai ir pradėjo ji nuo pasakos, kaip bernas atėjo pas gospadorių ir siūlėsi jam padėti. Gospadorius apsidžiaugė, bet paklausė berno kiek jam algos reikės mokėti. O bernas paprasė tik kviečio grūdą ir už tą vieną grūdą jis dirbo pas gospadorių visus metus. Gale metų jis paėmė iš gospadoriaus kviečio grūdą, o eidamas keliu jis sutiko verkiantį žmogų, kuris sakėsi, kad suarė, suakėjo laukus ir neturi grūdo pasėjimui. Bernui pagailo žmogaus, kuriam tik taip mažai reikia ašaras nušluostyti ir jis atidavė žmogui savo metų algą, tą kviečio grūdą. Be jokio uždarblio likęs bernas, sugrįžo dirbti pas tą patį gospadorių.

Alena palygino, kad tas bernas tai Draugijos narės, o tas darbas tai Draugija. Moterys pamatė, kad šeimnininkas - Apyl. valdyba, neatsieks visų darbų, negalės pasirūpinti visais į vargą patekusiais ir pasiūlė padėti už tą vieną kviečio grūdą, už aciu. Uždirbusios jos vis suranda vargšą, kuriam tik to grūdo tiekia.

Po tokios įdomios įžangos, Alena pakvietė pakalbėti Draugijos pirm. Jonę Žalkauskienę.

Draugijos pirm. J.Žalkauskienės žodžio santrauka

Pirmiausia Draugijos pirmininkė pasveikino gerbiama kleboną, prel. dr. Dauknį, visus svečius, viešnius ir Draugijos nares. Su didele pagarba ir dėkingumu ji prisiminė visas į amžinybę iškeliausias nares, išvardino šešias mirusias D-jos pirmininkes. Tylos minute pirm. paprasė visas mirusias pagerbti.

Pirmininkė pasidžiaugė, kad dar yra gražus narių skaičius, kurie nuolat nesibaigiantiems darbams talkina, kad tautiečiams, kuriems likimas nebuvo palankus D-jos moterys jau 45-ki metai, be sustojimo, ištisia pagalbos ranką, juos aplankydamos, paguosdamos,



Piaunam Jubiliejini pyragą. Iš k. J.Žalkauskienė, D.Simankevičienė ir G.Kunciūnienė.

žodžiu pakalbėdamos. Paskutinius dvejus metus Draugijos veikla ypatingai suaktyvėjo. Ji pasakė, kad Draugija daug prisidėjo bendruomenės veikloje ir Lietuvių Namų įsigijime, jų išlaikyme ir išvystyme. Nuo pat Liet. Namų įsigijimo, ruošė balius, loterijas, koncertus. Iki šių dienų Liet. Namuose verdami sekmadieniais pietūs, pagyvinami susibūrimai. Prasidėjus Lietuvoje Atgimimo Sąjūdžiui, Soc. Globos Draugijos narės tuoj šoko pagelbėti, rašė laiškus pasaulio politikams, Amerikos prezidentui, prašant Lietuvos valstybės pripažinimo. Dalyvaudavo demonstracijose.

Po Nepriklausomybės Lietuvoje atstatymo Draugija siuntė siuntinius, pinigus, vaistus, invalidams vezimėlius, Kauno Reabilitacijos Namams D-ja nupirko autobusiuką. Draugija remia Vilnijos lietuviškas mokyklas siuntiniais ir pinigais ir taip pat Gelgaudiškio prieglaudą. Draugija savo 45-mečio atžymėjimui nupirko prieglaudai traktoriuką, kad jie ten lengviau galėtų apdirbti savo 80 ha žemę ir tokiu būdu galėtų save lengviau išmaitinti.

Pirmininkė papasakojo daugiau apie Gelgaudiškio prieglaudos parėmimą, kad nupirko jiems traktorių-kombainą tarpininkaujant Gailai Gaisiūnienei kuri šiais metais vėl važiuo į Lietuvą. Jai buvo Draugijos pavesta tarpininkauti ir Draugijai atstovauti, padedant jiems tą traktorių įsigyti. Gailai ten būnant pasisekė tą traktorių-kombainą nupirkti ir ji ten dalyvavo jo iškilmingame perdavime. Iškilnėse dalyvavo ir Šakių apskrities savivaldybės atstovas ir Šakių parapijos klebonas. Gaila pasakė, kad tokio džiaugsmo gyvenime nebuvo turėjusi. Traktorius Draugijai kainavo 11,000 dol.

Draugija aukojo ir Tremtinių

Namams Vilniuje, Lietuvių Salpos fondui, Sausio 13-tosios fondui ir metiniam Pilies Atstatymo fondui. Draugija siunčia siuntinius varge Lietuvoje patekusioms šeimoms ir šeimoms auginančius benamius vaikus.

Draugija visada remia Vasario 16-tosios gimnaziją Vokietijoje. Po tų tragiškų įvykių Sausio 13-tą dieną, kartu su kat. Mot. Draugija, buvo įkūrusios Sausio 13-tos fondo. Sunkai sužeistiems ir likusiems invalidams jos surinko daug pinigų. Pinigai buvo nugabenti Lietuvon per du kartus ir atiduoti tiesiog patiems nukentėjusiems. Kat. Mot. D-ja talkino Soc. Draugijos moterims rengiant dvi dideles Muges, kas parodo, kad jos moka bendradarbiauti.

Pirmininkė baigdama pasakė, kad darbo yra daug ir darbai nesibaigia, o vyresnioji karta jau pradeda pavargti. Kvietė jaunesnes seses ateiti į pagalbą. Pirmininkė pasidžiaugė, kad per paskutinius porą metų, keletas jaunesnių moterų aktyviai įsijungė D-jos darban, bet D-ja laukia daugiau prisijungiančių.

Baigdama Pirmininkė padėjo visiems Bendruomenės nariams ištiesusiems pagalbos ranką į prašymą darbą palengvinti.

Pranešėja Alena Karazijienė padėjo Danutei Simankevičienei už gerą idėją ir pirm. Jonei Žalkauskienei už 18-ka metų. Joms valdybos narė, Gražutė Kunciūnienė įteikė po gražią gėlių puokštę.

Cia oficialioji dalis baigėsi ir linksmoji prasidėjo

Balsingos dainininkės - Birutė Kymantienė ir Birutė Prašmutaitė, balsingai padainavo dvi gražias dainas: M.Kymanto - „Gimtinės Padangės“ ir K.Vasiliausko - „Gražiausios Spalvos“. Akomp. Zita

Prašmutaitė.

Sventę atšvęsti, specialiai iš Sydnėjaus atvažiavo Elena Jonaitienė. Neseniai, anglų kalboje, buvo išleista jos autobiografinė knyga, bet lietuviškas rankraštis yra daug ilgesnis ir iš to rankraščio Elena paskaitė dar niekur neskaitytą, niekur nespausdintą ištrauką - „Linuko pradžios mokslai“. Išgyvenimo gėlmės, gerai parašyta, gerai paskaityta. Jai buvo įteiktos gėlės.

O Gintaro mergaitės graščiai pašoko du šokius - „Lazdutė“ ir „Šiaudelė“. Pranešėja padėjo šokėjoms ir vadovei Daliai Antanaitienei.

Sekė labai rimtas dalykas - kaip Žemaičiai žemaitiškai bylinėjasi įtariant kaimyną, kad arklį pavogė. Kaltintojas buvo E.Lipšys, kaltinamasis - J.Keblys, teisėjas R.Lipšienė. Nepriėjo jie jokio kaltinimo, jokios išvados ir prisiejo bylą atidėti kitam kartui. Geras jų buvo žemaitiškas akcentas, bet skaityti roles galėjo geriau išmokti.

Tada į sceną išėjo Melbourno Kaimo Dainininkai, kurie padainavo senųjų liaudies dainų pynę, apie seną tautos gyvenimo būdą. Pynę jie užbaigė senovine populiaria gražia daina, apie žmogaus nueitą kelią, apie nerūpestingą jaunystę, vedybas ir gražią šeimą - „Aš esu žmogus“.

Pasveikinimai

Po programos užbaigimo Melb. Apyl. pirm. Andrius Vaitiekūnas tarė Draugijai pasveikinimo žodį visų Melb. Lietuvių vardu ir savo šeimos vardu, nes jo mama buvo viena iš tų pirmųjų pagalbos susilaukusių iš Soc. Glob. Draugijos moterų. Jis padėjo Draugijai, kad padėjo mamai atsistoti vėl ant kojų. Palinkėjo Draugijai ir toliau daug sėkmės darbuose.

Kat. Mot. D-jos pirm. Halina Statkuvienė pasveikino visus Soc. Globos D-jos moteris 45-kių metų jubiliejiaus šventės proga ir palinkėjo, kad darbštumo ir pasiaukojimo dvasia neišblėstų.

Savo ypatingą pasveikinimą ji išreiškė D-jos pirm. Jonei, kuri draugiškoje nuotaikoje su kitom draugijom eina savo pareigas. Įteikė jai didelę puokštę gėlių.

Liko pranešėjai Alenai dar paskaityti gautus sveikinimus iš Pietų Australijos Moterų D-jos, Sydnėjaus Liet. Mot. Soc. Globos D-jos, Tamaros Vingilienės ir pasveikinimą iš Gelgaudiškio Spec. Intern. mokyklos moksleivių ir darbuotojų.

Dar ne viskas, dar ne galas, nes Alena pakvietė visus į Jubiliejinę salę vaišėms.

Sunkiai visi sutilpo prie šaltai užkandžiais apkurtų stalų. Po šampano tosto, kurį Draugijos vardan pasiūlė Gabrielius Žemkalnis, visi išgėrė šampanu pripildytas taures ir pagiedojo „Ilgiausių metų“ Draugijai. Vykto tarpusavyo pašnekesiai, o po pirm. Jonės Žalkauskienės ir Danutės Simankevičienės jubiliejinio torto žvakučių bendro užpūtimo ir torto prapiovimo visi vaišinosi skaniais tortais pyragėliais ir gražaus didelio, skanaus šakočio porcijomis.

Lauksime Draugijos auksinio jubiliejiaus.



IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Mūsų Parapijos metinis susirinkimas bus Lietuvių Namuose koncertų salėje spalio 26 d., sekmadienį 1 val.

Vladas Bosikis - mūsų žymusis veikėjas: Lietuvių Namų Klubo valdybos pirmininkas, LKV Sąjungos Ramovės pirmininkas, susirgo ir Austin ligoninėje Heidelberge daro ilgus tyrimus ir

spalio 6 d. daroma širdies operacija. Jam geros sveikatos. Jam suteikti Ligonių Sakramentai.

Stasys Šiuškus - mūsų pamaldų zakristijonas, apsirgo ir tiria sveikatą Monash Medical Centre, Clayton priemiestyje.

Mūsų mielas tautietis Svedijoje Juozas Kapočius, aša. Kęstučio Lyniko atminčiai, „Tėviškės Aidams“ aukėjo \$50. Ačiū jam.

Adelaidė

Svento Kazimiero Lietuvių Parapijos - Caritas INC Metinis Susirinkimas

Metinis Susirinkimas įvyko 1997 rugsėjo 21 d., sekmadienį 1 val. p.p. Lietuvių Katalikų Centro salėje.

Susirinkimą atidarė malda pirmininkas kun. Juozas Petraitis. Pirmininkauti pakvietė V. Baltutį, sekretoriauti - S. Pusdešriene.

Sudaryta Revizijos komisija: A. Urnevičienė, U. Juciūnė, A. Miliauskienė. Pereitų metų Susirinkimo protokolą paskaitė P. Gasiūnas.

Klebonas kun. Juozas Petraitis savo pranešimą pradėjo sveikinimu: Mes visi mylime Lietuvą, ją visokeriopai remiame ir asmeniškai aplankome. Tai vykdysim ir ateityje, kiek mūsų jėgos ir finansiniai ištekliai mums leis.

Metų bėgyje mūsų Parapijoje buvo dvi vestuvės, trys krikštai ir trylika laidotuvių. Pasidžiaugė, kad šimet palyginus su pereinamais metais buvo trečdaliu mažiau mirčių. Vis miršta daugiau vyrų negu moterų. Minutės tyla ir malda pagerbėme savo mirusius.

Klebonas lanko ligonius, kada tik reikia. Siuolaiku turime apie 30- dešimtį ligonių ligoninėse ir nepajėgų senelių namuose ir prieglaudose. Prieš Kalėdas ir Gavėnioje prieš Vėlykas yra didysis ligonių lankymo laikas. Jau antri metai redaguoja jungtinį biuletenį - „Sventad. Balsas - Liet. Žinios“. Rekolekcijas lietuviams šimet pravedė Marijonų Kongregacijos vicegen. V. Aliulis.

Klebonas turi rūpestį dėl Marijonų vyresnybės noro jį perkelti į Šiaurės Ameriką. Tai gali užtrukti ilgai. Tikisi, kad be kunigo mūsų Parapijos nepaliks.

Dėkojo organizacijoms, ypač Caritas - Parapijos Tarybai, Liet. Kat. Moterų D- jai, Ateitininkams, Sv. Kazimiero Parapijos chorui, visiems parapijiečiams bei Adelaidės lietuviams už visokeriopą pagalbą ir nuoširdų bendradarbiavimą Parapijos darbe ir asmeniškai.

Užbaigė žodžiais: Telydi mus visus gausi Viešpaties Dievo palaima, sielos bei kūno sveikata, dvasinis džiaugsmas, tarpusavio meilė ir sutarimas, darbuojantis Dievo garbei, artimo labai ir Lietuvos šviesesnei ateičiai.

Vice-pirm. V. Baltutis savo pranešime išminėjo Tarybos sudėtį ir darbus. Buvo 9-ni posėdžiai ir daugelis trumpų pasitarimų. Surošė „Užgavėnių balių“, klebono 75-kerių metų amžiaus Jubiliejų ir vieną popietę.

Taryba rūpinosi kuo palankiausiomis sąlygomis kunigui atlikti pastoracinį darbą, palaikyti lietuvišką katalikišką veiklą. Parėmė organizacijas ir asmenis leisdamas pasinaduoti patalpomis ir paslauga. Adelaidės Lietuvių Mokykla veikia parapijos patalpose ir kopijavimo mašina naudojasi veltui.

Pasidžiaugė, kad dar dabar mūsų gerb. klebonas kun. Juozas Petraitis yra su mumis, bet jo perkėlimas nėra atšauktas - gaila.

Pranešė, kad 5-ki Tarybos nariai šimet baigė savo kadenciją, reikės išrinkti 5-kis narius. Prašė neatsisakyti.

Užbaigė pranešimą visiems dėkodamas, pasidžiaugė, kad mūsų tarpe yra ir mūsų Lietuvos Konsulas J. Jonavičius su žmona, kad mūsų visų pastangomis šis Liet. Kat. Centras puikiai veikia ir į ateitį žvelgia su viltimi, kad mums pavargus, mus pakeis jaunimas.

V. Janulis - ūkvedys išminėjo pasikeitimus Parapijoje: kioskas yra perkeltas į biblioteką - patalpos perleistos „Vaidilos“ teatrui. Mokykloje viena klasė perleista skautams. Užėjo apsigyveno iš Svedijos atvykęs porėlė.

Svaros ir aplinkos tvarką palaiko St. Bardauskienė, G. Kazlauskienė, V. Janulis ir australas Sam.

Vandentiekį patvarko - V. Kaminskas, elektra - J. Bagušauskas, TV ir garsiakalbius - A. Budrys, kambarių ir aplinkos dažymą atlieka V. Janulis.

Stambesni darbai: buvo įtaisytos automatines garažo durys, nudažytos garažo išorinės sienos, nuplautos prieangio sienos ir statulėlės. Dabar dažomas buvęs kioskas. Išnaikintos baltosios skruzdės.

Sale pasinaudojo: Užgavėnių balius, dvi šeimos suruošė anūko ir proanūko krikštynas. Užėjo buvo apsistoję du Esperantų konvencijos dalyviai iš Lietuvos.

Iždininkas V. Vencius paskaitė kasos apyskaitą. Nuo 1996 m. liepos mėn. 1-mos dienos iki 1997 m. birželio 30 d. Išskaičiavo didesnes pajamas, kurių buvo - \$25100-58, ir išlaidas, kurių buvo - \$25057-28.

„Baltija“ - Parapijos vasarvietė yra labai graži, ypatingai dabar pavasarėjant, bet labai mažai kas tenai apsilanko. Buvo aprašytos tvoros, bet Miesto valdyba sutvarkė.

Baro vedėjas V. Nekrošius sakė, kad darbas eina tvarkingai, tik

šaldytuvas sunkiai dirba. Pelno buvo \$2405-93.

Revizijos komisija, kurią sudarė: R. Jablonskis, P. Gasiūnas ir A. Lazauskienė patikrino Caritas - Parapijos Tarybos kasos knygas ir pateisinamuosius dokumentus ir baro. Rado viską tvarkoje, gražiai tvarkoma.

Visus šiuos Parapijos - Caritas Tarybos narių pranešimus Susirinkimas priėmė nuoširdžiu plojimu.

Tarybos rinkimai labai sklandžiai ir greitai praėjo. Pernai per Visuotinį Susirinkimą buvo išrinkti 5 nariai, kurie lieka antriems metams. Šimet renkami 5 nariai visi sutiko pasilikti. LKM D- jos v-bos 2- vi narės irgi sus-mo įgaliojimu sutinko dirbti Taryboje.

Taigi Parapijos Taryba - Caritas INC sudaryta:

Nerenkamas pirmininkas kun. Juozas Petraitis, pernai išrinkti: V. Baltutis, A. Budrys, V. Vieraitis, Iz. Bakšys, V. Janulis. Šimet išrinkti: A. Kubilius, V. Vencius, V. Nekrošius, A. Jakutis, P. Gasiūnas, vi Liet. Kat. Moterų D- jos v-bos narės.

Parapijinės organizacijos pranešė savo veiklą.

Liet. Kat. Moterų D- jos pirmininkė S. Vasiliauskienė paskaitė D- jos darbų apžvalgą, bet čia neminėsiu, kadangi kątik „Tėviškės Aiduose“ buvo aprašyta D- jos Visuot. Susirinkimas ir nuveikti darbai.

Ateitininkų pranešimą paskaitė V. Janulis, metų bėgyje suruošė: literatūrinę popietę „Žydėkim su Pavasariu“ - dalyvavo ir jaunučiai. Kristaus Karaliaus šventėje per Liet. Radijo valandą perdavė programėlę, Federacijos Suvažiavime atstovavo ateitininkus dr. V. Bardauskaitė, E. K. Varnai, V. Janulis. Surošė vienus pietus Parapijoje, Sv. Kazimiero šventėje vėl suruošė per Liet. Radijo valandą programėlę. Rekolekcijų vedėjo kun. V. Aliulio sutikime tarė žodį ir įteikė dovaną. Sekminėse suruošė savo tradicinę Sventąją Valandą ir po to Visuotinį Susirinkimą. Svenciant kun. J. Petraičiui 75- metų amžiaus Sukaktį sveikino su dovana. „Vaiko Tėviškės namams“ išsiuntė kelis siuntinius.

Bibliotekos ir Kiosko vedėjas A. Kubilius pasisakė, kad kiosko, dabar jį perkėlus, kaip ir nėra, jis neturi kur pasidėti kiosko knygas. Bet jis, kaip ir visada priima prenumeratas. Užklause ką padarys Taryba? Taip pat užsiminė, kad mūsų Archyve reikia didelio patvarkymo, kadangi ir dabar ateina įdomių eksponatų. Niekas jį tai

1997 m. rugsėjo mėn. „Tėviškės Aidams“ aukojai

\$500 - kun. J. N. Petraitis, \$100 - Sydney Liet. Katalikų Kultūros Draugija. \$40 A. Kairaitis, \$34.20 D. Baltutienė (US) auka a. ū. A. Baltučio vienu metų mirties sukaktyje.

Po \$20 aukojai A. Gabas, V. Patašius, Z. Poškaitis, E. Vinčiūnas. Po \$10 aukojai V. Juod, Mrs. J. Krausas, J. Luckus, V. Maleckas, J. Poškus, Mrs. O. Vitkauskas, J. Varkalis; po \$5 aukojai B. Beržanskas, J. Kraulaidys. Nuoširdžiausia padėka aukojusiems.

„T.A.“ administracija

neatsakė.

Sv. Kazimiero Bažnyt. choro administratorius V. Opulskis vaizdžiai pasakė: chore yra 20 giesmininkų, 1/4 - tadalis visų maldininkų. Išvada - choras didelis.

Mūsų Lietuvos Konsulas J. Jonavičius nuoširdžiai padėjo Parapijos Tarybai, kad Vasario 16 d. Tautos šventės minėjimui, kai šventė išpuolė ne sekmadienį, Parapijos Taryba davė pasinaudojimą - paminėjimui salę nemokamai ir dar pavaišino.

Pratęstas įgaliojimas pernykščiame susirinkime Liet. Kat. Moterų D- jos v-bos dvi nars kvieisti į Tarybą pilnomis teisėmis. Išsišnekėta apie turto likvidaciją, bet tai tik pasikalbėjimas.

Dėl „Baltijos“ vasarvietės S. Vasiliauskienė prašė vėl dėti skelbimus, pavasarėjant, kai tenai taip gražu, ramu, gal kas panorės pabuvoti. V. Vencius pasakė, kad viena para - diena ir naktis - \$5.00, o viena diena iki 6 val. - \$4.00.

Susirinkimą baigė Susirinkimo pirmininkas V. Baltutis padėka visiems, sugiedojome Lietuvos Himną.

Po Susirinkimo salėje dar užsėtė šeškos. Parapijos Taryba visus pavaišino gėrymelėmis.

Viešpatie, įkvėpk mums norą ir ryžtą išklauyti sekmadieniais šv. Mišias mūsų šv. Kazimiero bažnyčioje. Čia mūsų lietuvių kunigas, čia mūsų kalba šv. Mišios, maldos, čia lietuviškos giesmės... Ir po šv. Mišių yra kur užteiti - jaučioje salėje laukia mūsų pietūs ir kavutė su pyragėliais... Susieikime visi parapijiečiai, čia ir Kristus - Rūpintojėlis su mumis. S.P.

PRANEŠIMAS

Spalio mėn. 19 d. sekmadienį, 1 val. Melburno Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos narės kviečiamos į Moterų Seklyčią

popietei.

Pabendrausime gurkšnodamos kavą, o begurkšnodamos gal ką nors ir įdomaus išgirsime. Melburno LKM Draugijos Valdyba

Aukos Australijos Lietuvių Fondui



\$20 A. ir V. Dumskiai (120) - a. ū. kun. P. Vaserio atminimui. Ačiū už auką.

V. Ališauskas
AL Fondo iždininkas

PAIEŠKOMAS

Stasys Lisauskas (Jono) gimęs 1925 m. Kaišiadorių rajone Žaslių valsč. Paskutine gauta žinute gyveno Australijoje dirbo angliakasiu. Žinančius prašome pranešti.

Ieško brolis
Štepanas Lisauskas,
Žiburio 16a - 22,
4580 Alytus, Lietuva.

Vyriausybė skaičiuoja, kiek ir kas Lietuvoje daugiau uždirbs

Vėl padidės atlyginimai

Iš papildomų biudžeto lėšų beveik 300 milijonų litų ketinama skirti biudžetinių įstaigų darbuotojų atlyginimams ir kitoms socialinėms reikmėms.

Premjeras Gediminas Vagnorius žurnalistus informavo, kad šiuo metu Seime svarstomi Biudžeto įstatymo patikslinimai, pagal kuriuos lapkričio ir gruodžio mėnesiais numatyta išdalyti 287 milijonų litų.

Iš jų 100 milijonų litų atitektų ligonių kasoms, 21-22 milijonai litų turėtų būti skirta pedagogų, atlyginimams, kurie tuomet padidėtų 20 procentų.

Socialinėms išmokoms, tarp jų ir studentų stipendijoms, numatyta apie 10 milijonų litų, o mažas pajamas turinčioms šeimoms už šildymą ir karštą vandenį bus kompensuojama, papildomai skyrus 30 milijonų litų.

Didės ir teisėjų uždarbiai

Numatyta padidinti ir teisėjų atlyginimus - tam dar šiemet turėtų būti skirta apie 15 milijonų litų. Pasak premjero, teisėjų algos didinamos sąmoningai, tikintis, jog po tokio žingsnio jie dirbs geriau.

„Teisėjai gaus daug didesnius negu aukščiausi valstybės vadovai atlyginimus, o tada mūsų reikalavimai jiems bus daug griežtesni“, - sakė G.Vagnorius.

Vyriausybė dirba taupiai

Premjeras tvirtino, kad minėti 287 milijonai litų gauti „Vyriausybei taupiai dirbant“. Į biudžetą papildomai surinkta apie 65 milijonų litų, sutaupyta 150 milijonų litų.

„Ekonominiai finansiniai rodikliai pastaruoju metu kiekvieną mėnesį nuolat gerėja po vieną ar kitą procentą, nors nėra kokio nors stebuklingo šuolio“, - sakė premjeras.

Numatoma, jog lapkričio-gruodžio mėnesiais Lietuvos gyventojų pensijos bus 30 procentų didesnės negu metų pradžioje, todėl vidutinė pensija sudarys 275 litus.

Tuo tarpu vidutinis darbo užmokestis, palyginti su metų pradžia, jau dabar yra realiai padidėjęs 13 procentų.

„Taip Vyriausybė įgyvendina savo programą, kurioje įsipareigota, jog kitų metų vasarą vidutinis darbo užmokestis bus tūkstantis litų, o vidutinė pensija sudarys 400 litų“, - sakė Ministras Pirmininkas.

Istatymui reikia paklusti

Nacionalinio radijo ir televizijos (NRTV) taryba neturėtų diskutuoti, teismo sprendimas „paprasčiausiai turi būti vykdomas nedelsiant ir besąlygiškai“, - sakė premjeras.

Taip jis komentavo NRTV tarybos nutarimą nevykdyti Vilniaus 2-osios apylinkės teismo sprendimo, kuriuo žurnalistas V.Kvietkauskas gražinamas į NRTV generalinio direktoriaus pareigas.

Kita vertus, pasak G.Vagnoriaus, „tai nereikia, kad Vyriausybė ar Seimas gali atimti teisę iš NRTV tarybos anksčiau ar vėliau įvertinti vieno ar kito šios institucijos vadovo veiklą“.

Diplomatijos pastangos

G.Vagnorius sakė, kad Lietuvos diplomatai pasiekė

neblogų rezultatų, aiškindami mūsų šalies galimybes jau kitais metais pradėti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje.

Premjero teigimu, daugelis Europos Komisijos narių ir Europos Sąjungos šalių vyriausybių pareigūnų pripažino, kad pagrindinė šios organizacijos paskelbta išvada apie Lietuvą „šiek tiek“ skiriasi nuo pačios analizės.

„Yra vienaip ar kitaip pripažinta, jog pagrindinėje išvadoje nebuvo išvengta politinių sprendimų“, - sakė jis.

Europos Sąjungos pareigūnai, pasak G.Vagnoriaus, taip pat pripažįsta, jog Lietuvos pasiekimai nesiskiria nuo kaimyninių šalių rodiklių.

Šiuo metu Europos Sąjungos šalių sostinėse pristatomi Lietuvos komentarai dėl Europos Komisijos nuomonėje rastų netikslumų. Taip siekiama įrodyti, kad Lietuva turėtų būti pakviesta derybas dėl narystės Europos Sąjungoje pradėti jau kitais metais.

„L.r.“

I.Tiomkinas teisme turės du advokatus

Vilniaus apygardos teismo teisėjas Aristidas Pėstininkas tvarkomajame posėdyje nutarė, kad tikslinga 37 metų Igori Tiomkiną perduoti teisiamajam posėdžiui.

Vienas „Vilniaus brigados“ vadovų I.Tiomkinas, pravardėmis „Timoča“, „Miotkin“, kaltinamas nusikalstamo susivienijimo organizavimu bei dalyvavimu jame, bendrininkavimu nužudant žurnalistą Vitą Lingį, turto prievartavimu iš verslininko Semiono Dielniko.

Teismo procese turėtų liudyti 23 nukentėjusieji bei liudytojai. 12 tomų bylos nagrinėjimas paskirtas spalio 6-12 dienomis Aukščiausiojo Teismo salėje.

I.Tiomkino baudžiamąją bylą nagrinės trijų Vilniaus apygardos teismo teisėjų kolegija: pirmininkaujantis A.Pėstininkas, V.Svedienė bei P.Frolovas. Kaltinimus teisme palaikys Vilniaus apygardos prokuratūros organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus vyriausiasis prokuroras A.Klimavičius arba to paties skyriaus prokuroras M.Valantiejus.

Buvusi advokatė - nuteista

I.Tiomkiną per tardymą gynė advokatai K.Kailiūnas bei M.Salkauskienė. Pastaroji neseniai buvo nuteista už pareigūno papirkimą ir dabar atlieka bausmę. Teisme I.Tiomkino interesus pagal susitarimą gins jau kiti advokatai -

I.Kaganas ir A.Mesonis.

Įtvarkomąjį posėdį atvyko tik viena nukentėjusioji - nužudytojo žurnalisto V.Lingio našlė. Į teismą buvo kvieštas ir Lukiškių kalėjime laikomas I.Tiomkinas, tačiau jis nepanoro būti atvesdintas ir jokių motyvų nenurodė.

I.Tiomkino advokatai teismo dar prašė į bylos nagrinėjimą pakviesti papildomus devynis liudytojus: Viktorą Polanskį, Michailą Sadovskį, Eriką Zelkevičienę, Ričardą Kopačių, Leonidą Ščiatsinskį, Leonidą Kolesnikovą, Arkadijų Sorkiną, Romualdą Pinkovskį bei Jurijų Kadanovą.

Per tardymą neigė kaltę

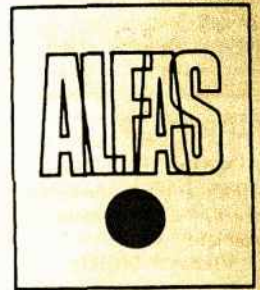
Per tardymą I.Tiomkinas neprisipažino padaręs nė vieno jam inkriminuoto nusikaltimo. Kaltinamąjį išvadoje rašoma, kad I.Tiomkinas aktyviai dalyvavo B.Dekanidzės, 1994 metų lapkritį mirties bausmę nuteisto už V.Lingio nužudymo organizavimą, vadovaujamoje „Vilniaus brigadoje“.

1993 metų pradžioje I.Tiomkinas kelis kartus buvo susitikęs su verslininku S.Dielniku. Pristatydamas, kad atėjo nuo B.Dekanidzės, I.Tiomkinas reikalavė perleisti automobilių pardavimo verslą arba sumokėti 50 tūkstančių JAV dolerių.

S.Dielnikas reikalavimams nepakluso ir greitai savo verslą nutraukė.

Prieš V.Lingio nužudymą B.Dekanidzė bei I.Tiomkinas prie Latvijos ir Lietuvos valstybės sienos išsikvietė gerai policijai žinomus V.Zaboronoką, pravardė „Kozlik“, bei Z.Mackevičių, pravardė „Kot“. Jiems buvo liepta pas B.Dekanidzė

„L.r.“



ALFAS pranešimas

ALFAS Valdyba praneša ir kviečia visus Australijos Lietuvių Sporto Klubus registruotis į 47-tąją Sporto Šventę, kuri įvyks š.m. gruodžio mėn. 26-31 dienomis SYDNEY.

47-tos Sporto Šventės šeimininkai bus SLSK „KOVAS“.

Kasmet gauname švenčių organizatorių nusiskundimų, kad klubai vėluoja užsiregistruoti pagal paskelbtą datą. Visus sporto klubus raginame laikytis Sporto Švenčių Statuto ir palengvinti rengėjų darbą.

Visiems klubams primename, kad klubai raštu praneša ALFAS Valdybai, kuriose sporto šakose numato dalyvauti ir šių raštų nuorašus pasiunčia šventę rengiančiam klubui, nevėliau, kaip du mėnesius prieš šventę.

Iki malonaus pasimatymo 47-toje Sporto Šventėje, SYDNEY 1997.

ALFAS Valdyba

P.S. Naujas ALFAS sekretorius adresas ir telefono nr.:- K.Starinskas, 7 Elsie Street, Bell Park, VIC, 3215. Tel. 03-5278 3660.

Socialdemokratams pasiūlė naujovišką vaistą prieš mafiją

Socialdemokratų nuomone, Vidaus reikalų ministerijos, Generalinės prokuratūros ir Valstybės saugumo departamento veiklą turi koordinuoti Prezidentūra ar bent vienas iš Seimo pirmininko pavaduotojų.

Seimo socialdemokratų frakcijos seniūnas A.Sakalas žurnalistams teigė, kad šiuo metu vyksta konkurencija tarp jų, nes nėra institucijos, kuri koordinuotų jų veiklą. Jo nuomone, teisinė reforma turi būti nacionalinė, o ne partinė.

Socialdemokratams siūlo priimti europinio tipo Baudžiamąjį proceso kodeksą, stiprinti savivaldybių policiją, kuri turi būti pavaldi ir merui. Kovai su organizuotu nusikalstamumu siūloma prie Valstybės saugumo departamento suburti gerai apmokytą ir ginkluotą 15-20 žmonių grupę specialioms užduotims vykdyti.

iškviešti I.Achremovą. Vėliau pastarajam B.Dekanidzė įsakė nušauti V.Lingį.

Po šių įvykių I.Tiomkinas dingo iš Lietuvos. Jį pavyko sulaikyti tik 1995-ųjų gegužę Vokietijos mieste Diuseldorfe.

„L.r.“



TOBIN BROTHERS
a better way

Since 1934 Tobin Brothers has provided specialist funeral service to the Melbourne Catholic Community. Today this tradition of service continues at any of our 17 Melbourne Branches.

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road **9328 3999**
Member AFDA

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokesį, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!